

Előfizetési árak:	
Egész évre . . .	5 frt. — kr.
Fél évre . . .	2 „ 50 „
Ngyed évre . . .	1 „ 30 „
Néptanítóknak egész évre 4 „ . . .	—
Egyes szám ára . . .	10 „
Hirdetési díjak:	
Háromhasábos petit sor . . .	8 kr.
Nyílttérben sorokint . . .	15 „
Hélyeg minden hozgatásért . . .	30 „

BAJA

vegyes tartalmu hetiközlöny.

Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztői iroda,

hova a lap szellemi részét illető küldemények intézendők:
Vadász-utazá Miksaia féle ház
 Levelek csak barmentesen fogadjának el. Kéziratok nem adtnak vissza.

Kiadóhivatal:

Az előfizetési pénzek és hirdetések a kiadóhivatalba — Nánay Lajos könyvnyomdájába — küldendők be (Hódgöter, Scheibner-féle ház)

Előfizetési felhívás

tisztelt olvasó közönségünkhez!

A „BAJA“ 1879. évi január 1-ével a 6-ik évfolyamba lép, mi elég bizonyítéka annak, hogy tisztelt közönségünknek igényeit minden tekintetben kielégíteni iparkodott. Lapunk szelleme és iránya eléggé ismeretes arra, hogy semmi bíráltól vissza ne riadjon. Független kimondása az igazságnak, helyi érdekeinek megóvása, a tapasztalt hiányok kiirtása és főleg minden igazságtalan támadás kerülésével a polgárság anyagi és szellemi jólétének emelése utáni törekvés — ez leend ezután is iránya lapunknak, e mellett pedig mindig lesz gondunk rá, hogy kitűnő tárcák, mulattató történetek és jó élecek közzé kerüljenek, amelyekből az olvasók követelményeit, és a jelen komoly időkben kellemes szórakozást nyújtsunk.

A „BAJA“ megjelen minden vasárnap, egy egész év, a lehető legteszesabb kiállítással.
 Előfizetéseket elfogad a kiadótulajdonos.

Előfizetési feltételek:

Egész évre . . .	5.
Félévre . . .	2.50
Ngyedévre . . .	1.30

Baja, 1878. dec. hó.

Nánay Lajos. Jurkovics Othmar,
 kiadótulajdonos. fel. szerk.

Előnyös-e a vaspálya Báltaszéktől-Szabadkáiig?

Vannak vállalatok, melyeknek létesítése előnyököt biztosít egyeseknek s egyes testületeknek

A »Baja« tárcája.

A hóasszony.

Alpesi néprége.

Felső és alsó Vallis, és a pennini és leponini alpok völgyei a székhelyei e mondanak.

La Neige, a hóasszonyiség az alp mythologia azon lényei közé tartozik, kik egyenlően fogadván be a jötteményeket és a képzelmeket, az első mindig gazdagon jutalmazza, az utóbbit mindig szigorú büntetik.

Ha róla beszélnek, megtestesülésben mindig úgy kell öt előállítani, mint egy kedves leányt, félig állítzó fátyolba burkolva, hogy virágból fűt koszorúval, mely nyakára és mellére hulló pompás szőke fürtjeit beárnyalja.

Arccánál leírhatlan szépnék kell lennie, mintha a lilium havából és a róza pirjából volna szövés, akai pirosok, mint a viruló földi eper, és szezei kekek, mint a tavasi ibolya. Szuszáró öröm, boldogító molylyal jelentkezik bájos alakján, mintha az ég kelne föl rája.

Némely pásztoroknak, vagy vadászoknak megjelen sügérnyében, de jaj azoknak, kik e fényalokat a hónak magasabb régióiba követni merészlik; szezutózt testtel találják meg ezeket egy borzalmas sziklahasadék mélyében, vagy a hideghágágyon fekvő buknának megmerevült tetemeikre.

Pierreben, ha egy pásztor szomorú vagy mélabussá lett, azt mondják az ilyenről, hogy Neige asszonyiságot látta.

A sok hulló hóhelylyel kezdődik La Neige uralma, mely addig terjed, míg hó fedti a földet a tél

épen úgy, mint egyes vidékeknek és egész orszákoknak.

Ily vállalat, ily mű azon vaspálya, mely Báltaszéktől Szabadkáiig volna építendő.

Előnyököt biztosítana ez mindenekelőtt Baja városának.

Gondoljunk csak arra, hogy Dunánkon megállott minden közlekedés, Bácsmegeye feneketlen saraí majd félféig csaknem minden fuvarozást megnehezitettek, azából azután az ipar, kereskedelem és pénzforgalom pangása következik.

Mennyire élénkítené minden, ha télen is biztos közlekedési utunk van úgy a fővárossal, mint megyénkkel s a dunántúli vidékkel, s mennyivel gyarapodnának a város bevételei, ha az átmenő szállítványok után krajczárját szedne s a lerakottak után következményt nyerne?

S említsük-e az egyeseket, kiknek családi, üzleti vagy egyéb viszonyuknál fogva télen is utra kell menni, hogy a fővárossal, a törvény székére, megyénk más vidékeire, vagy éppen a Duántúra menjenek.

A rideg kényyszerűség nem ismer ellentmondást, nem ismer költséggimélést, nem ismeri az egészségi állapot veszélyeit, melyek ilyenkor egyesekre nehézednek.

Előnyös volna tehát ezen vasut úgy az egyesekre, mint Baja összeségére nézve annál is inkább, mert ha vasút építtetnék, határában a föld ára is emelkednék s a város iparosai a vasut építésénél állandó munkát és gazdag keresetforrást nyernek, ami mindenestre jó befolyással volna a vagyonosodásra.

S ha a Lajának vasutja lenne, ki kételkedhetnének akkor, hogy itt, mint e vidék gyúptóján,

idény alatt. Schweichen midőn hazazni kezd azt mondják, hogy La Neige asszony közelg.

A következő mondák is magukon hordják az alpmondák jellegét.

Miki, egy szegény szolgáló a Liegerci búcsún megszerette Jokrilit, egy szintén földhoz ragadt szegény parasztfiút, és csakhamar örök viszonyt kötött vele.

Csak egy hiányzó s, e az egy darabka legelő és néhány tenen volt, hogy megalapítsa közös boldogságukat. Új év körül, midőn mely hó esett, át kellett mennie a deseni hegyen Lieberché.

E hósvivatban egyedül kedves gondolatával foglalkozik, hogy mikép lehetne egy szerény gazdaságot szerzeni szegény Jokriliával. Magánbeszédét hirtelen La Neige asszonyságra viszi át.

— Oly sok darab virányos legelő felszik a hó és jég alatt, melyért én jó La Neige örökki háladatos lennék — mondá maiban. A hulló hó annál erősebben tapadt Miki nagy faszípőhez, minél jobban rázta azokat. Hirtelen tiszta fény sugarú vakította el szemeit, ábrándosan emelte föl azokat, és La Neige asszonyságot látta maga előtt állni menyeei fényben.

— Lógázt meg lábaidat és hajtsd el cipőidet a bieli tóba — mondá a jelenész inaszerűleg.

Reszketve engedelmeskedék Miki és nehéz faszípőit behajlította a mélyen alatt fekvő bieli tóba.

Erre a tó közepén egyszerre mosolygó rétt támad, míg körülle minden téli hóba volt burkolva, a rétt zöldült és virágozott.

— Legyen a tied — felelt anygalhangon La Neige asszonyságot — te és utóaid becsületés házat tartások — és ezzel eltűnt ködképhez hasonlóan lebegve Desen hegy ormán.

Miki és Jokerii nem sokára legboldogabbak vol-

a meghonosítandó gyáripar rövid idő alatt telep állítana, mert fekvésénél és viszonyainál fogva Bajánál a gyáriparra kedvezőbb pontot e vidéken választani sem lehetne, a mennyiben itt meg vannak mindazon feltételek, melyek a gyáripar felvirágzásához szükségesek.

Ámde szóljunk Bácsmegeyéről.

Ezen 500,000 lakóval és 11,079.41 □ kilom. (192.33 □ mértf.) területtel bíró nagy megye, mely egymaga annyira vér- és pénzadózt ad az országnak, mint más 10 északi megye, az eddigi kormányoknak, legalább közlekedési szempontból, mostohagyermekke volt; mert nem voltak képviselői között Andrássyak, Tiszák, Mikók, Somsichok stb. akkor, midőn még boldog-boldogtalannak oszogatták a vasuti engedélyeket.

Az inséges években kiejitettek ugyan a szeged-dályai részt; ez azonban csak igen csekély részét érinti Bácsmegeynek, ha nem is említjük, hogy mindeddig szaktudzába szorult; mert még igen sokáig fog Fiuméig kiépülni.

Megérdemelni tehát Bácsmegeye, hogy addig is, míg talán a budapest-zimonyi vasut valaha létesül, Báltaszék és Szabadka között vasutat nyerjen, s így a megye északi része is összekötteszik Zomborral, mint közponnal.

Ez igen megélénkítené a megyei életet, s a mi igen fontos, biztosítaná a magyar elem befolyását; a főispánra és közigazgatási bizottságra oloszból és sikeresebbé tenné a közgazdaságot; s lehetővé tenné a szemszéd megyék érintkezését, a minek azután Tolna- és Somogy megyék is igen örülnének.

Mennyire óhajtják e megyék a báltaszék-szabadkái vonal kiépítését, elég legyen arra néz-

tek a fatuban. Ezt mesélte egy berni paraszt a bieli tó szigetecskén eredetéről.

A Gelee és Cambin hegyek közl mélyen bevágott völgyesorulatban van a „mely barlang“ (caverna bassa) hova az egész éven át nem hathat be nap sugar. Jég és hó toltult itt össze már századok óta, és elzárta az alpvadászok elől a bemenetet.

Egyszer egy fölümvés akart menni Pierrebe egy rokonszob. Az Isten öt sulyosan megátogatta, a jég elverte vetéseit, és a halál elerabolta nejt. Adókat kellett volna fizetni, kamatokat kiszolgáltatnia és másféle kiadása t rendbe hoznia.

E gondok sulyosan nehezültek szívére; és e végből akart a jeének rokonait megátogatni, habár ezektől sem remélt sokat.

Utja a „mely barlang“ előtt volt el. Mivel már el volt fáradva, egy kőre ül, nehéző gonjaiba mélyedve. Egyszerre úgy halotta, mintha nevé szölzóna valaki fölgrozott és a bokron keresztül a barlang felé közeledék. Egy menyeei leánya állott előtte, ujjait szálaira illesztve, hogy hallgasson, azután pedig megszólalt:

— Fáj nekem is aggodalmad, megsajnálalak; vedd e korsócskát, töltsd meg tiszta hóval, és menj vigasztalódva haza, Duóna veled van. Évenkint, midőn az első hó leések, megfogod tölteni e korsót, de jól vigyázz el ne ónts valamit.

Erre a jelenés eltűnt.

A földmives a parancs szerint tün, haza sietett gunyhójába, és köszönetet mondott a jóságos Duónának, midőn korszójából vert arany ilyot. Nyomora egyszerre végett ért.

Évenkint, midőn a hó először vonta be a réteket szemföderelvé, sietett korsójával a barlangba és új arannyal tért vissza. De egyszer a sokottnál tovább

ve egyszerűen említeni, hogy a minden jüdvös és magasztos czéliért lelkesül *Pécsy József* nota*) *prepost már consortiumot is alakított ennek létesítésére*, csak hogy azután az engedélyt nem sikerült a kormánytól kinyerniük.

Nyerne azonban ezen vonal kiépítése által maga az ország is!

A zákány—báttaszéki vasut egyike azoknak, melyek családiak jellegűek s teljesen a záskút-czába rekedtek. Vonatai nagy részben üresen járnak-kelenek, csak olykor-olykor akad számos utazója. Ennek tudható azután be, hogy a zákány—báttaszéki vasutra szüzezeket és milliókat fizet a kormány garancia fejében, a melyről tulajdonképen azt is alig tudja, miért fizeti?!

Nem mondjuk, hogy a „Báttaszék—Szabadkai” vonal kiépítése esetén teljesen megszünne e pálya deficitje, — ámbar ez sem tartozik a lehetetlenség közé, — anyi azonban bizonyos, hogy a forgalom igen megélénkült ezen vonalon, ha Zákányból Debreczenbe, Nagyváradra és Erdélybe egyaránt megnyílnék az út; mert akkor itt állandóan volnának utazók és szállítmányok; a Triestai kereskedés erre venné útját az ország nyugoti részével szemben, s ha a személy-közlekedést is figyelembe vesszük, könnyen belátható, mennyivel emelkednének a Zákány—Báttaszéki vonal bevételei?!

S szóljunk-e a pálya hadászati jelentőségéről?!

Már Bosznia és Herzegovina occupációjánál érezhető volt a hiány, hogy hazánk keleti része csak egyetlen ponton, Dályánál, van összekötve a nyugotival s az itteni gözközp. nem állotta ki a tűzpróbát, mert a kisebb ezredeket is nagy nehezen szállította.

Több és gyorsabb átkelesi pontról kell tehát kellő időben gondoskodnia az országnak; mert előfordulhatnak a mai rohamosan haladó viszonyok közt esetek, midőn pár hét alatt szakadatlanul kell a hadsereget szállítani az ország keleti részéről nyugotra, vagy pedig megfordítva. Mily szolgáltatást tenne ilyenkor a báttaszék—szabadkai vaspálya, ha a *bánsági, erdélyi és tisza menti vidék* ezredeit fenakadás nélkül szállíthatná Sziszekig és Fiuméig, vagy pedig ha a *horvátországi, dalmáciai, krajnáji, tiroli és karinthiai* ezredeket megskatizás és átrakodás nél-

*) Multkori számunkban hídsávan volt említve szegszárdi, mit ezonnel helyreigazítottunk.

kül pár nap alatt Erdély havasai közé röpítené. Lehetnek esetek, mikor ez a hadsereg sikereit menthetné meg s már az occupációnál minő előnyös lett volna, ha néhány nap alatt Sziszeken lettek volna az ujjban mozgóított ezredek, melyek megérkezéig meg kellett állapodnia a vezényletnek és számtalan életet kellett feláldozni az ellen fegyvereinek.

Nemcsak a kereskedelem és forgalom, nemcsak Bajaváros, nemcsak Bács- és Tolna megye, hanem maga az ország is sokat nyerne tehát, ha a „Báttaszék—Szabadkai”-i vonal kiépítették, — s épen azért, mivel ennyi indok szól ezen pályá kiépítése mellett, a jelenlegi viszonyok között, *midőn épen vasutak csoportosítására vonatkozó törvényjavaslata dolgoznak*, (mely alkalommal ez is figyelembe jöhetne;) ki lehetne talán annak engedélyezését eszközölni.

Sorakozunk hát osztály, nemzetiség és valóságkülömbőség nélkül; adjunk minél előbb s minél nyomatékosabban kifejezést éhajainknak; — mert ha néma gyermeknek anyja sem érti szavát, *kormányunk sem fogja érteni hallgatásunkat*.

Az egyszer van kilátás a sikerre; ne engedjük tehát azt nyomtalanul elszaladni; — mert akkor talán örökre elszalasztottuk!

Lebegjen előttünk e három szó: **most vagy soha!**

Keletéri.

H I R E K.

Lapunk mai számával befejezi ötödik évfolyamát s így az utolsó évfolyam is végéhez közeleg. Az előfizetési felkívás lapunk homlokzatán olvasható s itt csak azon t. olvasóinkhoz intézünk kérelmet, a kik hátralelében vannak hogy sziveskedjenek azt mielőbb beküldeni s lapunkra az előfizetést is megújítani, nehogy a lap szétküldésében fenakadás történjék.

— Gyönyörű hideg derült karácsonyi napjaink voltak, csak egy kis hó még, és a legpompásabb számutunk lehetett volna. Itt-ott ugyan megkísérelt egy egy városunk lakosából, az ünnepek delutánját szánakással elöltetni, de a kísérlet meddő maradt, mert a hó oly kevés volt, hogy az általa fedetlenül hagyott fagyos göröngyökön inkább döcögött mint siklott a szán talp. A keresztény vallás e gyönyörű, mindenki- nek áhítatos örömet szerző ünnepei valjon hány piczi szívet hoztak örömteljes dobogásba? Most

Ó — kit minden füzapoéta a haladót kalapemelelével üdvözöl — (s így még a földvilágnál is nagyobb ur, mert azt minden füzapoéta merez kérésekkel ostromolja — Petőfi szerint) ő ki az irdalom öre — és ellenörzője — ő ki bonckésével az irdalom fagyú kinövesít kérelhetlen szigorával többel lemetshi, vagy ha nem is metszi le egészen — legalább izről izre zebőncöolja, ő ki helyes tapintatával, éles észével, és bizos utmutatásával — kijelöli azon utat, melyen haladni kell, megmutatja jóshlétségével a vezéresíllagot, mely után lépteinket kell irányoznunk, hogy zélt ne téveszszünk — ő — valóban az emberiség áldása.

Lehet e valami fenságesebbet, valami dicsőbbet képzeln, mint a társadalmi rend övét??

Mert ő az! A társadalom hibáit ostromozza, darázs fullánkjaival kiírja azokat.

A társadalom ferdeségeit, hibás szokásait ellenörzi, és erkölcsjavító nézetével és apellálással azok megsemmisítésére iparkodik. És ez iparkodása, e nemes cselje nem marad gyümölcstelen, budító szava nem zész el a pusztaságban, javító értelme nem haladnak el a szív megnemésítése nélkül, s bonckésének kérelhetlen szigora előtt meghajol a ferde világnézet, elszunnyul a fattyu kinöves, s tette buzdul a lankadó erő.

És e nemes cseljeért meg is jutalmazta őt a közönység. A „haut volée” termet nyitva állnak előtte, zene, táncz, énekestély meg sem lehet nélküle.

S jaj, százsoros jaj annak, a ki őt (akár véletlenségéből is) meghívni elfelede!

Állandó hely tartatik fenn számára a színházban, hogy őt tudomást szerzenemagának annak viszonyairól,

tehát ajtó előtt az 1878. évnek elhunyna, és az 1879-ik év megszűlése. Nem tartunk neked nekrológot te haloklók év, hisz ebből ugyanis eleget kapsz másféleké, légy megelégedve azzal, hogy sem nem áldunk, sem nem átkozunk, hanem szép csendesen átbeszélünk a jobbélre, mint a hogy eddig is — agyonbeszélünk.

— Egy helybeli lakos N. J. kicsiny gyermekéi e napokban gyufákkal játszván, egymást meggyújtották, és ennek következtében súlyos égési sebeket kaptak, mikorra segély érkezett, annyira, hogy az egyik egy négy éves gyermek halálasan beteg. Mennyi szerencsétlenségét okoz a gyufavál játék, azt mindenki tudja, csak az a csodálatos, hogy mégis van elég szülő, ki gyermekeire e tekintetben nem vigyáz.

— Szó a pusztában maradt multkori figyelemzetésünkh, hogy a jégtől síkos járdák behintése szigorúan és büntetés mellett kötelezőtessék a házirtokokosok. Talán ha majd vagy néhány tucsat láb ki- és fej betört, mégis rá jön rendőrségünk, hogy igazunk volt.

— Az ujonczos baján jövő évi január hónap fog megtartani, és ugyanakkor lesz a legtöbb adót fizetőék lajstromának összeállítás és kiigazítása. A napokat a hatósági hirdemények tudatják a lakossággal.

— Meghívás. „A bajai ipartársulat” hétfőn azaz 1879. évi január 6-án d. u. 3 órakor saját helyiségében közgyűlést tart, melyre a t. c. társulati tagokat van szerencsénk tisztelettel meghívni. A közgyűlés napirendje: 1. A számvizsgáló bizottság előterjesztése. 2. A társulati tisztviselők leköszönése és új tisztviselők választása. 3. Netáni indítványok tárgyalása. Baja, 1878. decz. 27. — Leopold János, e. i. elnök. Erdélyi Gyula, e. i. titkár.

— Kéménytűz volt f. hó 19-én esti nyolcz órakor M. A.-nak szent-antallutak házában, mikor is rémeletes kongatás jjesztette fel a város lakosait, azonban sikerült a tüzet azonnal minden további veszély nélkül elhnyomni.

— A bajai ipartársulat folyó hó 26-dikán tartott választmányi ülésén a miskolczi ipartársulat részére — melynek tagjai az augusztusi katasztra következtében sokat szenvedtek — 10 frt segélyt szavazott meg.

— Mehner Vilmos budapesti kiadó „Képes Családi Lapok” kéthetenként megjelenő folyóiratának IV. száma. Ezen füzet is méltón sorakozik előbbi sikerült, élvezetes tartalmu társaihoz. Egyegy füzet ára csak 30 kr.

— A bajai iparos-ijjusági egylet 1879. évi január hó 5-én d. u. 3 órakor a „Bárány” szálloda földszinti termében az egyleti alapszabályok 6. §-a értelmében rendszerinti közgyűlést tart, melyre a t. c. tagok ezenel tisztelettel meghívának. Baján, 1878. december 29. Manhold Gyula, e. i. elnök.

s most dicsőró szavát, és vészhangozató rosszalású és sújtó kritikáját a közönység elé terjeszti.

Ha netalán az új nemzedék próbálja sznyarait és behatolni igyekszik az irdalom szentélyébe, ő őt ott őrt — ő itéli el annak hibáit, ő gunyolja az irdalom szentségtelenítő kontárát, és a költő kiingurázóját.

No mondja meg valaki, hogy a kritikus nem áldás az emberiségnek!?

S ezek mellett még minő magas fokan áll ő!

A írő jobban tiszteli őt mint Maecenását, a füzfő poeta hatalmasabbnak képzeli őt a szárnyas Pegasusnál!

A jótékony cselő egyletek elnök, védnök és titkára, minden ünnepegyiségnek rendező, delegációjának szószólója, — banquettek főosztályzója, s isten tud még mi nem!?

Igy látjuk, hogy e nemes cselő tagja a társadalmi nem panaszokodhatik hátatlanságról, mint a több nemes cselő törökűk, kiknek szivből erdő nem akaratok, áldásos talajra nem talál, de megtörik pessimisták gunyuk elctébláján!

Igy ezölamot elértek vétem. Czelőm pedig tisz szivből — nemes akaratból jót, mert ki akarám tenni, mily hasznos, mily nélkülözhetlen tagja a kritikus a társadalomnak.

Azért e a kalappal a kritikus előtt.

Aristophanes.

maradt ki; fia aggódott fölőtte. Már három nap telt el, az apa nem tért vissza.

Ekkor Heini — így hitták az elveszett fiát — útra kelt a barlang felé. A jéges éjszaki szél borzalmasan süvöltött az erdőskő lombtalan ágain keresztül, midőn a barlanghoz ért. Aggódba tekintett körül, de sehol sem fődözte föl elveszett atyját.

Már vissza akart térni szomorúan, midőn nyomokat vett észre a hóban. Követte azokat, és atyját halva találta, ki egy kővön ült és félig hóval volt betakarva, a korszó mellette volt földörvölva, a honnan a kidőlt arany fénylett szemébe. Fájdalom és őrlítés szaggatá szívet és ő atyjának hideg keblére borult.

Néhány napra ő is atyját követte. Senki sem mert többé a barlangba lépni. De Duóna sem látta magát ezután.

Közi: Hollós László.

A kritikus.

Genrekép.

„Kritikusnak születni, mi szép és nagy gondolat” mondta volna a nagy költő, ha akkor is oly nagyszerepen folyt volna dolga a kritikusnak, mint ma napsgál! Mert ma nem is képzelhetünk valamely önállóbb, függetlenebb — s a „helyzet magaslatán” kitűnőbb egyént nála.

Ő — ki felülemelkedik a közönység eszmezők világán, ki egy magasabb szempontból itél s hangoztatja dörgő szózatát, és gyakran vészthozó sújtó kritikáját.

— **Színházi játékvend.** Vasárnap, december 29-én bérletszűnetben adatik: „T u n d ö r ö v.” Látványos színmű 4 felv. Hétfőn, bérletfolyamban itt először adatik: „A s á t á n l e á n y a.” Uj vígjáték 5 felv. Kedden a színház zárva leendő. Szerdán, 1879. január 1-én bérletfolyamban adatik: „B á n y a r é m, v a g y M á t y á s a z i g a z s á g o s.” Történelmi népszínmű 3 felv. Az előadást megelőzi, az összes személyzet által a „H y m n u s” éneklése, mit látványos néma-képlet fog követni, bengáli görög-tűzfény világítás mellett. Csütörtökön, jan. 2-án bérletszűnetben B á r t f a i n é - R u l l y J a n k a jutalmánál adatik: „C e s c e P a n n a.” Mindenütt köztetszében részesül legújabb eredeti népszínmű 3 felv. Szombaton, bérletfolyamban adatik: „A z e r d ő s z é p e.” színmű 5 felvonásban.

— **Magyarország és a Nagyvilág** 51-ik számának tartalma. — Szöveg: Osztrák-magyar jegybank alkormányának. — Karácsony. Költemények. (Simay János, Vay Sarolta, Pap Kálmán) — Kényessi ur. Elbeszélés. (Irta Névy László.) Folyt. — Szercesen karácsony. (Forgó János.) — Egy agg magyar színesz életéből. (Irta Balogh István.) Folyt. — Az árvíz Boszniában. — A természet követéül. Mi a meleg? (Ekkert Antal.) — Vasárnapi levél. Karácsony a nyomdában. (Porzó.) — A „Cusztossa” osztrák-magyar hadihajó. — Szini és művészeti szemle. (Sámegi Kálmán.) — Különfélek. — Sakkfeladv. — Szőréjtvény. — Szerk. úzenetek. — Rajzok: Lukam Vilmos és Feszt Imre. — Szercesen karácsony. — Az árvíz Boszniában. — A „Cusztossa” osztrák-magyar hadihajó.

Különfélek.

— **Leleményesség.** X. . . . Urhoz beállt egy halvány ember, ki alig tud lában megállani s festőművésznek adva ki magát, azt mondja, szivörgőben szenved, nem tud dolgozni, néhány képet szeretne elárúítani, hogy annak árán Nizzába utazhassék.

Alig bír állni, köhög, líheg, futoklik, majd meghal, X. . . . urat megszűllja az irgalmasság szelleme, szép öszepteg és sok jó tanácsot ad a szenvedőnek két darab mázlásért cserébe.

Mégis kételkedni kezd, a beteg egyén után megy az utczára.

Nagy meglepetésére a görnyedező sápadt ember ötven lépés után kiegyenesedik, szivarra gyújt és vígan lejt tovább. X. . . . ur kíváncsián és bosszankodva követi. Negyedórát óta után a halálos beteg beszalad egy házba s felül a lépcsőn az emeletre. Az első emeleten kikaprárt van; odalép be. X. . . . ur hasonlót cselekszik. Lehet képzélni, megjelenése mily hatást idéz elő.

Egy pillanat múlva kezében van pénze, a első nem ellenvetést teszi. A káparás pedig elbeszéli, hogy az állfőst hetenkint vásárol tőle alá nem irt képeket és különböző áron fizeti, amint ő is különböző összeget bír csalni értük. Ez a legleleményesebb módja a biztos jövedelmi forrásnak. Csakhogyan addig jár a kórsó a kútra . . .

— **Miert? Azért!** VII. Sándor pápa, egy alkalommal Alacchhoz, a vatikáni könyvtárhoz e kérdést intézte: „Miert nem nőül ön ?” „Nem házasodom ovaszágóbul, hogy esetleg pappá lehessenek.” — volt a válasz. — „De hát mért nem lesz pappá ?” — kérde őt a pápa. „Hogy esetleg jó házasságot köthessek,” volt Alacchi válasza.

— **Séta a kráterbe.** A Vezuv működésében van ugyan, de a kitörés oly csekély arányban mutatkozik, hogy izzó lavájával semmi kárt nem okoz. Sőt mi több, merészebb egyének arra vetemednek, hogy dacolva a hatalmas elemmel, egész közelel a kráterben akarják hallgatni a tűzhányó hegy belsejében folyó dulakodás moraját. Egyik utas így esetteli élményeit:

Lementünk a kráterbe és a legérdekesebb, legcsodásabb látvány tanúi valánk.

Verdi, Meyerbeer, Weber vagy Mozart sem esettelte még hangokkal oly fenségesen a vihar bonbólését, mint a hogy mi hallottuk itt a tűzhányóhegy belsejében, egészen közel a nyílásához.

Pár lépésnyire ülünk forró láva folyt kicsiny medrében, a nyíláson kis tömegben fel is szökött az olvadt anyag, de mint a szökőkútnál a víz, újra vissza esett a mélységbe. Nem volt elég erje a benn dúló viharinak, hogy messze eldobja magától és kárt okozon vele kívül.

— **A fegyences neje.** Népszínműiroknak alkalmas tárgyul szolgálhat a szomorú történet, melyet itt elbeszélünk. Benkót, Pécest laposáért két évre ítélték, felesége azalatt megunta az övegy életet, s össezszúrte a levet egy szabóval. Midőn Benkó a tómlőzöböl kiszabadult, hallotta neje hitlenségét, elbusulta magát s bárszerette volna két gyermekét megölni, erőt vett ma-

gán s elbujdosott. 0 okat hányódott, vetődött azután, míg ismét hazakerült, s elment az anyja házához, ki kiun lakott a szőlőben. Anyja nagyon szomorú dolgokat beszélt neki felesége magaviseletéről, gyermekei sor-sáról s Benkó ekkeseredetén a felesége lakására ment, az ajtó betörte, feleségét keresztül szúrta s aztán megugrott. A kőzari érdökben elfogták, s most várja ítéletét.

— **A legújabb lopásmód.** Az amerikai sajtó a napokban igen foglalkozik egy merész büntettel, mely New-Yorkban történt. A tettesek ellopák egy bankárnak a holt testét, melyet ugyanis ideiglenes sírba tetek, addig, míg a neje által épitettnek kezdett kápolna elkészül. Most kész a kápolna — s nincs kit oda temetni. Nehány spiritista ember, kiknek a megholt zsebekből megkönyvitte, azt hiszi ugyan, hogy a tettes maga az ördög, de valószínűbb, hogy az, aki ellopotta, számított arra, hogy a megholt övegye gazdag jutalmat fog kitűzni annak, ki ferje hulláját visszahozza és úgy tesz, mint a fővárosi csavargók, kik ellopják a vén szűkek kedves kutyáját és aztán pár nap múlva a legnagyobb léleknyugalommal veszik fel a „becsületlen megtalónak” szánt jutalmát.

— **Emberi élet.** Az emberi élet oly gyarló és bizonytalan, hogy 24,000 gyermekből alig éri meg fele a kilenczedik esztendő. Két harmadrész 40 esztendőskora elött a sírba fekszik. Csak egy hatodrész éri el a 62 esztendőt, egy tízedrész a 70-et, egy századrész a 80-ot; egy ezredrész a 90-et és legfeljebb öt hat a századik évet. 24,000 gyermek közül tehát 12,000 él kilenc esztendőig; 8,000 negyvenig; 400 hetvenig; 240 nyolcvanhatig; 24 kilencvenig és öt—hat százig.

Színeszet.

Bártfainának, szintársulatunk kedvelt népszínműénekesnőjének jutalomjátéka lesz januárhó 2-án vagyis jövő csütörtökön, mely alkalommal „Csece Panna” egy új népszínmű kerül szíre. Közönségünk — arról meg vagyunk győződve — Bártfainét annyira megkedvelte már, hogy fölösleges volna e helyen kegyeibe ajánlani és megvagyunk róla győződve, hogy ez alkalommal anynyi részvételt lesz, mint azt a jutalmazandó méltán megérdemli.

A mult heti előadásokra térvén át, mindekelőt jelezzük, hogy szombaton 21-én, a „Magyar fiuk Boszniában” előadása elmaradt. Azt hisszük nem sokat vesztettünk vele, de illett volna ezt annak idején közze tenni, hogy a közönség hasztalan ne fáradjon a színházba.

Hétfőn egy igen jó előadást ért a „Házassági három parancs.” Gyórfnyé. Szászné, Bártfai, Balla és Rózsáné egyaránt igen sikerülten és kedvelvel játszottak és élénk feszültséglen tartották a közönség figyelmét.

Szintén sikerült volt szerdán „A Pók” előadása, mihen a főrdem Bártfainé és Balla Béláé, ezek után pedig első sorban Ardai Idát kell fel emlitenünk.

Csütörtökön 26-án „Közsa Jutka” került másodsor szíre szintén igen sikerült előadásban és telt ház előtt. Tudjuk az első előadásból, hogy milyen jól játszanak benne Ardai Ida, Bártfainé és Gerő.

Egyszóval a mult heti előadások nemcsak kielégítők, de jók voltak.

Tegnap kezdetét meg a 3-ik béret az „Ellenállhatatlan”-nal, miről közebben fogunk megemlíkezeni.

Ajánlhatjuk e béretlet t. közönségünk pártfogásába, miután sok új és érdekes darab kerül benne szíre.

Borsszemek.

B ur színházba készült halottak estéjén.

Hogyan ön színházba megy, mikor most halt meg szeretetét neje.

— Ép azért.

— Hát nem siratja már ?

— Hisz őt akarom siratni, azért választottam így szomorú előadást, mint „Mólnár és gyermeke”, mely majd könyekre indit talán.

* * *

Miniszerkrízis alatt.

— Asszonyom, tele van a karzat lehetetlen bejuti.

— Ugyan ne beszéljen, hisz mindig olvasom a lapokban, hogy több fauteuil még üresen áll!

* * *

Egy methodista vizsgát tett négy mogorva tanár előtt.

— Szerencsétlen, hisz ön egy tételt sem tud idézni a bibliából:

— De igen egyre emlékszem: Az álomatatók s-ik fejzetében ez áll: „Felemltem szeméimet és négy isszonyó barnot láttam magam előtt”

* * *

Mariska két hét óta van férjénél s már is keserű panaszva van férjére.

— Képzeld mamám, Arthur igen székánt ember: mikor legjobban alszom, őjjeli két, három óraker oda jön, fölkel és ezt kéri szeretem-e ?

— Vigasztalódjál leányom. Majd leszokik róla.

* * *

Hányisor lehet ehhez hasonlót hallani:

— Meenyire hasonlít Irma és Berta egymáshoz.

— Igen, főleg Berta.

* * *

Egy kaczer hölgy folyvást azon fáradozott, hogy próbára tegye jegyese türelmét.

— Ila először hallom öntől hogy nem szeret, — szólt az ifjú ekkeseredve, — megölöm magamat!

— Hát ha majd másodsor is halja? — kérde a szép leány mosolyogva.

* * *

Két fiatal asszony csveg:

— Hidd meg kedvesem, a mai férfiak nem érnek semmit.

— Valamennyiőröl ez a véleményed ?

— Valamennyiőröl.

— De hát akkor rájuk se nézzünk ?

— Mit tegyünk, ha más nincs.

* * *

Amerikában hirté járt, hogy a párizsi kiállításon olyan óra látható, mely minden latvan perczen egy revolvert süt el.

— Bizonyosan hogy ölje az időt! — sohajt ásitva egy gavallér.

* * *

A mama így szól pajkos kis leányához:

— Azt hiszed nekem élvezet, ha téged büntetni kell.

— De nekem sem, — felelé a kis durczás.

* * *

Egy utazó elbeszéli kalandjait s különösen utolsó utjával dicekszik, a midőn a tengeren egy lakatlan szigetel fedeztek fel.

— Hogyan tudták meg hogy a sziget lakatlan ?

— A benszülötök mondták.

* * *

Fiatal emberek bizalmas vallomásokot tesznek gyönyéd érzelmekről.

— Milyen volt a te első szerelmed ?

— Hatodik iskoláskoromban lettem először szerelmes, két barna kisleányba.

Üzeti tudostítás.

Baján, 1878. december 28-án.

Buza uj 7.80 zab 4.75 bab 7.— árpa 4.85 rozs 5.35 kétszeres 5.40 köles 4.60 kukorica 3.85

Az árak 100 kilogr. után.

Nyilt tér*)

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Nőm ma reggel a színházi pénztárhoz ment, ott négy darab oly kőrszéki jegyet kért, melyek ha nem az első, úgy a második sorban lennének. Erre a pénztárnál lévő *Gárdonyi Antal* színész éppenséggel nem udvarias hangon a következő kifakadásra ragadtatta magát: „Jó volna ezen gögös bajai publikum számára oly színházat építeni, melyben csak egy sor ülés léteznék, hogy valamennyien az első sorban ülhetnének.”

Gárdonyi úrnak ezen eljárását azért hozom köztudomásra, hogy a színházi jegyekért személyesen eljáró közönség a fentebbiekhez hasonló netáni megtámadásokra már eleve elkészülve legyen.

Baján, 1878. decz. 28-án.

Perlfászter Sándor.

*) E rovat alatt közöltöktérnem vrállalelölöséget a szerk.

Felelős szerkesztő:

JURKOVICS OTTMÁR.

Karácsonyi és újévi Bazar, főutcza, Mészáros-féle ház sarkán.

Meglepő olcsó árban

MEGÉRKEZETT mindennemű KARÁCSONI és ÚJÉVI

AJÁNDÉKOK

Steiner Samu

Bazárjában

továbbá kiváló szép

GYERMEK-JÁTÉKOK

melyek üzletében dúsán felszerelve és kiállítva vannak.

Karácsonyi és újévi Bazar, főutcza, Mészáros-féle ház sarkán.

Karácsonyi és újévi Bazar, főutcza, Mészáros-féle ház sarkán.

Nincs többé köhögés.

EGGER codeon-mellpastillái a legkellemebb, legbiztosabb gyógyszer köhögés, rekedtség, torokbántalmak, elnyakosodás és mindennemű katarus ellen. — Kapható eredeti csomagokban 50 krajcárért, 1 frtért annak készítőjétől. **„Egger A. Budapest, Erzsébetér 3. szám.”** — **Baján:** Pollerman Bertalan, Bozsek József és Sárkány Lázár gyógyszer. uraknál. A szállítás napokint szakadatlan, postaautóvalnyra vagy utánvételrel.

Naponkint frissen készült finom theasütemény $\frac{1}{2}$ kilo csomagokban 1 frtjával.

EGGER A.

Budapest, Erzsébetér 3. szám alatt.

Ervágyhiánynál, gyengült emésztésnél és gyomor bajknál a legjobb, leghatásosabb és legkellemebb szer

GRAUER MIKSA egészségi liqueurje.

Kapható eredeti palackokban használati utasítással együtt 50 kr. o. é. **ÉDESKUTY L.** Erzsébetér és **NERUDA N.** hatvani-utca és vidéken minden nagyobb fűszerkereskedésben. **Elismerő levél:** T. c. Grauer Miksa urnak és magy. k. u. szállítónak.

Van szerencsem értesíten, hogy a fővárosi vegyész ur által mult évi novemberben vegyelemzett és egészségi szempontból kifogástalannak talált ugynevezett „Egészségi Liqueur“-t, kellemesen ízű és kis mennyiségben étvágyat ébresztőnek, a gyomort nagyobb tevékenységre gerjesztőnek találtam.

Budapest, 1877. szept. 23-án.

Dr. SCHMIDT, s. k.

Bpest-fővárosi ker. orvos és egyet. tanár Magyarországi főoktár Budapesten **GRAUER MIKSA** oszt. csász. és magy. kir. uvari szállítónál, VIII. ker. kerepesi-ut. 57. sz. a. gyárépületben.

EPILEPSIA

(Nézőkór) és minden idegbetegséget orvosol és gyógyít Dr. Killisch szakorvos Drezdában (Neusüd) leveleiben értékeses utján. Eddig már 11,000-nél több betegséget eszt volt gyógyítottak ezalatt.

nővény - nedv

**Stajeroszági
mellbetegek részére.**
Több mint 30 éve az egyes gyógyíró és teljes gyógyszer a torok és lélek szervek minden baját ellen, ugy-mint: köhögés, nátha, rekedtség, nyak- és mellfájás, és minden egyéb, mely a légzőrendszeri működésnek van a követségében a stajeroszági nővény-nedv van a „Graz“ tövisháza birtokán „J. P.“ tulajdonos-schben in „Graz“ tövisháza birtokán: „J. Purg-leitner, Apotheker.“ két szimmet van nyoma (On hírnevességük a u. közönséget a sok után-nyomottak és a szimmetek mint **VALÓDIAKKAK** tekinteni, melyek a fenti tünetrejelkéket elhárítva vannak.

Ára egy üvegnek 88 kr. o. é.
Kiszállításra: **Furgleitner J.** gyógyszerészár **Grazban**
Főraktár Magyarországi részére: **TÖRÖK JÓ-ZSEF** gyógyszerészár **PESTEN**
Kisbolt **Baján** **Michls István, Herzfeld Henrik** és fia és **Herzfeld János** uraknál.

Elsinger M. J. és fia

Bécs, Neubau, Zollergasse 2

csász. kir. hadügyminisztérium 3. létsége hadtengerészeti és tengeri létségeinek intézet hál. szállító

csász. királyi szabadalmazott gyárának legjobb és legajánlatraméltóbb

eszt köpenyeit.
kocsitakaró ponyvát, ágyciféteit, sátorkeimeit.